

ORADEA-MARE (N.-VĂRAD)
24 octombrie st. v.
5 noiembrie st. n.

Ese in fiecare duminică
Redacțiunea:
Strada principală 375 a.

Nr. 43.

ANUL XXIX.
1893.

Prețul pe un an 10 fl.
Pe $\frac{1}{2}$ de an 5 fl.
Pe $\frac{1}{4}$ de an 2 fl. 70 cr.
Pentru România pe an 25 lei.

Furtuna.

(Fine.)

„Cialivai... ai... ai... strigă bătrânul când luntrea apucată repede de valuri a început a sbură în sus și în jos. Mulțime de stele săriau de pe val, când aseundându-se, când din nou eșind din adânc; eră luntrele Caterlezenilor. Eră greu, foarte greu, vântul

cu putere grozavă aruncă luntrele înapoi spre mal. Dar o stea mergea înaintea tuturor, sburând pe valuri și tot zărindu-se din când în când, eră felinarul lui Vavila. După această lumină se țineau celelalte luntre.

— Tată, nu vezi nimic? întrebă Dumitru pe tată-su, care cu amândouă mâinile ținea mănunchiul cârmei și se lăsă pe dânsa cu tot trupul, și d'abiă putea să ție linia neschimbată. Cei doi băețani lucrau cu lopețile de le curgeau sudorile. Eră numai în cămăși și uși, scâlțați. La întrebarea băetului, bătrânul n'a răspuns nimic, îi eră pôte rușine să mărturisescă că nu vedea decât nóptea neárá.

— Tată, vęd o lumină pe valuri... trebuie să fie vr'o luntre...

De bună sémă Dumitru vedea un focușor, ceialaltî inse nu vedea nimic... din toți marinarii din împregiurime eră slăvit pentru ochi, vedea la o depărtare de necrețut. Peste câtva timp se vedea lămurit o lumină care tot saltă.

— Da, ai avut dreptate, luntrea dela vapor trebuie să fie, vorbi bătrânul singur cu sine.

— Holă... ho... se auđi în curënd, după ce peste capul luntrașilor a trecut un val de eră cât pe ce să le răstörne luntrea.

Dumitru lăsă lopata și începü a scóte apa cu o căldare... Luntrea se umpluse pe jumătate.

— Holă... ho... s'a mai auđit acuma lângă luntrea pescarului...

— Holă... ho... a răspuns bătrânul.

De luntre s'a apropiat un vas pe care eră vr'o doispredece ómeni.

— Mai sânt ómeni pe vapor? întrebă bătrânul greceșce.

— Dece, răspunseră de pe luntre.

— Drumul? întrebă iar.

— Stambul.

— Marfa?

— Coloniale.

Pescarului îi pasă mai mult de marfă decât de ómeni.

— Numele? mai întrebă Vavila.

— Peloponez, căpitan Mavro.

— Bine, 50 de lire, strigă el când luntrea eră acum departe.

— Haide! se respunse de pe luntrea vaporului ca o suflare îndepărtată.

— La dracul, nu-mi place mie să am trebă cu zahar și cu smochine. Totul se strică de sare, mormăi Vavila în sine.

În depărtare ca de 10 pași se vedea ceva negru, un trup de care valurile se isbiau cu furie și mai mare. Dumitru a slobođit lopata în apă, lemnul s'a lovit de fund. Nu eră adânc decât de jumătate de stângen.

PRINCESA MARIA A ROMÂNIEI.

Pe nisip, întors cu fundul aproape în sus, zăcea bietul Peloponez. Când se trăgeau valurile dela densul, se auzea cum țîșniă apa din găuri. El era ancorat cu două ancore, dar furia mării putea să le rumpă și atunci sănătate, nu mai vedea nime orezul și maslinele de cari se bucură așa de mult pescarul.

Deodată bătrânul a asvêrlit de pe botul luntrei un cârlig de fier și a tras luntrea lângă vapor, și îndată toți trei s'au suit pe densul. Acolo se siliau niște umbre să pue pe apă o luntrișoră, dar valurile se împotriviău și oamenii își perdeau de gēba vremea și puterile.

În timpul acesta au sosit și celelalte luntre pe cari erau câte șase oameni. Tot așa s'au prins de vapor cu cârligele, și dela fincare s'au suit pe vapor câte patru ęși. Pescarii au început acuma un lucru uriaș. Polobócele, sacii și putinele se scoteau din lăuntru vaporului care nu putea să ție mai mult de jumătate de cias încă. Cum vedea acești oameni să lucreze în întunec, ridicând niște greutateți așa de mari, cum nu cădeau în marea care lovia cu furie vaporul, era lucru de minnat. Peste un sfert de cias luntrile erau gata încărcate, de-abia se țineau pe apă și luntrașii așteptau comanda lui Vavila ca să plece. Ajutorul căpitanului și cu marinarii de pe vapor s'au aședat în luntrea bătrânului.

Intr'o parte a vaporului, care se plecase cu totul în apă, la lumina unui felinar se auzea: «Cum gândești bătrâne, mai putem veni încă odată?» — «Te-ai miră căpitan, furtuna contenește, peste vr'un sfert de cias vântul se schimbă; acuma e ușor, bate dela răsărit, te gonește singur la mal cu vrute cu nevrute; dar eu socot că schimbându-se vântul, vaporul se va desprinde, nu stă adânc în nisip... Apoi, să mai vedem...

— Băeți, a strigat el tare, încât glasul lui a acoperit vuetul furtunei: otcialivai...

— Otcialivai, răspuseră mai multe glasuri, s'a auzit liopăitul lopeților și trupurile negre ale luntrilor s'au despărțit de vapor.

El era părăsit cu totul, aruncat pe o bancă lungă de nisip, de-abia putea să se împotrivescă loviturilor nemilostive ce i le dădea marea. Se întemplă de multe ori când furtuna aședă vre un vas adânc în nisip, că nu-i trebuie nici ancoră ca să nu-i rumpă vântul când se schimbă. Téma Caterlezenilor la asemenea întemplări este să nu-l nomolescă prea iute și atunci pun în luntre pirónele, bucăți de lemn și de fier și în sfêrșit tot ce se pôte duce. De multe ori o parte din pescari rămân în vapor și pregătesc marfa așa, că la întórcerea luntrilor le pot încărcă într'o clipă. Îi de nespus că 60, 70 de luntre mari de mare, ce pórta câte cinci mii de ocale, fiecare cu câte 6, 8 oameni pe densa, pot într'o nópte, dar nópte nu glumă că te apucă florile privind furtuna de pe mal, să curățe de marfă un vapor încărcat cu 20,000 tone.

Dar asta nu e de ajuns, vaporul îi descărcat, adică e prădat, trebuie ca mulțimea asta de marfă să fie ascunsă, și în privința acesta pescarii întrebuinteză desişurile de stof și mlăștinele Dunărei așa de întinse pe amēdoue țermurile cât privești cu ochii. Pescarii noștri se siliau cu lopețile de le curgeau sudorile. Luntrea bătrânului greu încărcată ștatea în mijlocul luntrilor. Vedea un șir lung de stele pe mare, se siliau acești oameni de fer să se întórcă odată, dar bătrânul hotărîse să nu mai vie a doua óră, șcidea el la ce putea duce asemenea încercare. Marinarii de pe vapor erau obosiți ședeau ca niște saci de grâu, fără de mișcare. Până ce primejdia era mare lucrasera din respu-

teri pe vapor; când au sosit pescarii, făceau a doua încercare ca să pue pe apă luntrea a treia. Pe cea dintei plecaseră doispredece oameni și pilotul, pe vapor rămăseră 10 oameni cu căpitanul; la întēia încercare de a slobođi luntrea a doua pe apă au fost aruncați de valuri și luntrea asvêrlită departe în apă. Bine este să lucređi ziua, dar când lucređi nóptea, pe jumătate în apă, pe un vas care cât pe ce să se afunde — e cam greu.

Acuma s'ermanii marinari obosiți și lipsiți de putere ședeau în luntre, puțin întelegēnd ce se petrecea cu densii. Cine a fost în luptă pentru a-și scăpă viața, șciece bine acea oboselă și nepăsare care te apucă după ce ai înlăturat téma și te simți scăpat.

Atunci pe mare s'a petrecut ceva neinteles, o parte din stelute ce ici colea se zăriau pe mare s'au stins; sgomotul ce se auzea inapoia luntrei bătrânului s'a potolit, numai înainte se auziau glasuri de oameni și lumină câte odată felinarele de pe luntre.

Ciudat lucru, pe când o parte din luntre se apropiă de țerm, unde se zăria focul butoiului, altă parte fără sgomot se fură spre gura Dunărei.

Bătrânul se făcea că nu întelege...

— Stați băeți, strigă el, trageți luntrile încóce... Hei, ian alergați de mai svêrliti ceva pe foc, se stinge... Ce dracul, nu mai sosesc! și tot se uită lung pe mare în tóte părțile, voind să vedă celelalte luntre cari nu sosiau și care atunci erau în mijlocul mlăștinelor. Asta o șcicia el fórtē bine, dar voiă să se arate și mai departe om cinstit.

Marinarii de pe vasul părăsit se grămădiau lângă foc și se încălđiau. Puțin le pásă de luntre, de marfă, de vapor și de tóte pe lumea asta. Nu mănăcaseră decât 24 de ciasuri, abia erau calđi, acuma se igrigiau numai de focul care le dădea puțină calđură. Marfa nu era a lor, vaporul de asemenea, erau plătiți, ba încă reu plătiți și se purtau cu densii ca cu niște căni.

Căpitanul așteptă să se facă ziua ca să plece la Sulina, să înșcinteze pe agentul companiei de asigurare că vaporul Peloponez a suferit naufragiu, că o parte din marfă care de asemenea era asigurată, a fost scăpată de pescarii dela Caterlez cu preț de 50 de lire turcești.

Se făcea ziua, în depărtare pe mare nu se vedea nici vaporul, nici luntrile pescarilor, dar bătrânul pescar tot umblă pe mal din colo în cóce și privia.

— Căpitan, șcise el, am pierdut 20 de luntre și 100 de oameni.

— Îmi pare reu, căci cu oamenii domniei tale a pierdut și marfa mea.

Întelesese el fórtē bine meștesugul hoților, dar ce să le facă? Cine să-i urmărescă în bălțile Dunărei? Cine pôte spune câte luntre au fost, câtă marfă au încărcat? Cine ar putē descrie tot tabloul îngrozitor ce s'a petrecut în nóptea trecută? S'ermanul căpitan se bucură că a scăpat cu viața. Și el era plătit, și lui puțin îi pásă de marfa de care nici nu șcicia.

Peste o đī a sosit și agentul, adus de căpitan, a vedut marfa, a dat din cap și a plătit 50 de lire.

— Ura! Huleai rebiata, se auzea tótă ziua în cele cinci cârciumi din Caterlez.

VICTOR CRĂȘESCU.

Statistica nu e plăcută decât poporului în progres; nu-ți vine să faci socotēla, când te temi că vei rămâne în pagubă.

rută, pe frunte, pe ochi, pe buze. Îi lipește capul cu sila de pieptul lui.

— Aristițo, vorbește-mi! Iertă-mel! Mai ești supărată pe mine?

Ea deschide un ochiu, îi deschide pe amândoi; se uită la densusul lung, duios, ridică un braț, le întinde pe amândouă, îl ia de gât, îl sărută.

— Ești un uricios! Me faci să plâng!

— Te iubesc!

— Minți! Nu me iubești! Îți râzi de mine.

— Ba tu nu me iubești! O! Decă m'ai iubi, nu m'ai supăra.

— Dar știi bine că te supăr, tocmai pentru că te iubesc.

— Nu pot să te văd stând departe de mine. Uite, îmi vine să te supăr, să te cicălesc, să te... numai să te fac să-ți eși din rēcăla în care cați une ori.

— Dar să me faci șarlatan...

— Și tu să ridici mâna să me bați...

— O! drăguța de ea! Cum ar fi creșut?...

Și-o sărută, o desmărdă, o strânge la piept... până la miezul nopții.

Când se trezesc din beția dragostei, Aristița îi nețeșce părul, îi mângăia barba, îl întreabă cu ochi dulci:

— Ei, ce ăci? Al cui e copilul?

— Ce să ăci? O fi al dragostei, decă cumva Vêrlea s'o fi certat vrr'odată cu Vârlença inaintea nunții... E așa de dulce dragostea după cêrtal...

TH. M. STOENESCU.

Botezul prințului Carol.

Se comunică din Castelul Peleş că o veselie generală domnește la Palat.

Se fac ultimele preparative pentru botezul prințului Carol, care va avé loc irevocabil duminică 17/29 octombre.

Principesa Maria pune o deosebită fericire a-și alăptă singură copilul, de și are o doică adusă pentru ori-ce întemplantare, totuș ar fi fericită să nu o întrebuințeze.

Regele ar fi dorit să dea botezului caracterul cel mai popular; chiar a fost de părere ca botezul să aibă loc în București, a trebuit inse cu regret, să părăsască această idee, din cauza timpului celui aspru care nu permitea fără pericol călătoria noului născut în București.

De altă parte graba ce pune A. S. I. Ducesa de Saxa-Coburg-Ghota pentru a se reintôrce în Principatele sale, a determinat fixarea cât mai apropiată a botezului.

Ducesa de Saxa-Coburg-Gotha și mitropolitul-pri-mat vor fi nașii efectivi.

La 4 ore, când deja totul va fi sfêrșit, un tren special va reconduce pe invitați spre București.

La București toate edificiele publice vor fi im-podobite cu stéguri, iară sêra orașul va fi iluminat.

În afară de trenurile ordinare, un tren special va conduce pe invitați, cari vor fi în fôrte mic număr, nu-mai 130 persône, din cauza lipsei de spațiu.

Trenul special va sosî pe la ora 1 după amêdi, iară ceremonia botezului va avé loc la 2 ore.

În momentul când se va sevêrși botezul în Sinaia, se va trage în București cel dintêiu din 101 tunuri.

O reprezentație populară se va da la Teatrul Na-

țional. Biletele vor fi gratuite, pentru a evitá inse imbulzêla de cereri, precum și nemulțumirile ce s'ar puté produce, primarul Capitalei a luat inteligenta mêsură de a face în cursul zilei o tombolă în Cismegiu, la care se vor câștigá biletele de intrare pentru teatru.

Sêra tôte piețele publice vor fi agiorno iluminate, iară musici precum și orchestre de lăutari nu vor încetá de a cântá și a animá danțurile ce se vor incinge.

Danțuitorilor li se vor împărți vin de bêt în sâ-nêțatea principelui Carol.

O medalie comemorativă turnată de primăria ca-pitalei și care se va împărți publicului, va serví drept mărturie.

În afară de medaliele comemorative ce se vor distribuí de primăria capitalei, regele a comandat astădi la magazinul dlui Radivon o sumă de 350 mărturii de botez, în forma acelora care se întrebuințează de obște la publicul român.

Aceste mărturii vor fi de argint și vor purtá em-blema botezului, iar pe partea cealaltă:

CAROL AL ROMÂNIEI,

Născut la 3 octombre 1893.

Și botezat la 17 octombre 1893.

Regele de Siam.

Siamul a devinit renumit de când cu conflictul franco-siamez, care s'a incheiat cu deseversita capitulațiune a regelui de acolo. Numele acestui domnitor din Asia este: I Chulalongkoru (celelalte nume ale lui sânt: Somdeu Phra Paramindr Naha.) Are 40 de ani și domnește dela 1868. Tatăl și inaintașul seu a fost Maha Monogcut, un om fôrte renumit; el a introdus în patria sa întêia-ôră civilisațiunea europenă. Fiul seu a mers și mai departe pe calea începută. În vremile bêt-râne în Siam au domnit doi regi deodată, al doile inse n'a avut nici o putere. Chuhanlogcoru murind la 1855, conregentul seu a șters forma acêsta de guvernare; in-troducând ministeriu și consilieri de stat.

Prima soție a regelui, principesa Savangvadana, e din familie regescă. Au patru copii: doi fii și doue fete. Atât regele, cât și copiii, au cultură europenă, și vor-besc bine englezește.

L a r i u.

Galițele multe fac bucuria stăpânei, căci ea le-a ingrigit, ea le crește. Un astfel de moment al bucuriei se infăoșează prin a doua ilustrațiune a noastră. Găștile și rațele notând și făcând gălagie pe apă, au atras pe stăpâna lor, care se bucură de ele, ținând lângă sine și pe copilița sa.

LITERATURĂ și ARTE.

Știri literare și științifice. Dl D. G. Boroian, licențiat în teologie, va publicá în curênd la București, doue lucrări: «Istoria bisericeii creștine» și «Istoria dog-melor bisericeii creștine ortodoxe de resărit». — *Ateneul Român* din București va incepe seria conferințelor sale la 15/27 novembre; comitetul Ateneului a primit o mulțime de cereri pentru ținerea de conferințe. — *Noul palat din București* al institutului meteorologic dela Filaret se va inaugură peste câteva zile.

Industria indigenă și comerțul esterior. Iată titlul unei broșuri, care conține o conferință ținută des-

pre acelaș subiect de dl I. I. Nacian, la societatea geografică română din București în 15 martie 1893. Conferența este urmarea unei alte lucrări a autorului, publicată sub titlul «Forțele productive ale României». Popor cu deosebire agricultor, poporul român este animat de câțiva ani încôce de dorința d'a-și creă o industrie indigenă. Autorul studfăză pedecile și arată mijlôcele de înflorire. Apoi trece la partea prin care indică mijlôcele prin cari România ar puté să-și înmulțescă schimburile esteriore. În sfârșit presentă geografia economică a României. Este o lucrare de valóre, ca tóte scrierile dlui Nacian, ce a publicat pân' acuma.

Documente istorice. Ministerul cultelor din România a primit dela episcopia de Roman o ladă cu documente adunate de pe la bisericile din acea eparhie. În total sânt 103 documente și pergamente, din care cel mai vechiu este din timpul lui Alesandru cel Bun, dela 1408 și nu se cunosc decât trei asemenea pergamente în tótă țera. Mai sânt documente din timpii domnitorilor Bogdan, Stefan cel mare, etc.

Diaristic. Redactor respundător al «Tribunei», în locul dlui Andrei Baltes, s'a angajat dl Cornel Scurtu, iar dl dr. V. Braniste, fost profesor la Brașov, a intrat ca colaborator intern.

Primul călindar pe anul 1894 a apărut la Arad, este călindarul publicat de tipografia diecesei gr. or. române a Aradului. Cuprinde șematismul mitropoliei ortodoxe orientale române din Ungaria și Transilvania în general și al diecesei Aradului în special. Apoi însemnarea târgurilor, precum și câteva pagini de lectură recreătoare. Prețul 30 cr.

oo

TEATRU ȘI MUSICĂ.

Știri teatrale și musicale. Dl Traian Mureșian, cunoscutul bariton din Brașov, care a dat de curând un concert la Sucéva, va sosí dîlele aceste la Cernăuți, unde va da un concert. — *Tinerul bariton Paulian*, absolvent al conservatorului din București, a fost numit maistru de musică la gimnasiul din Slatina. — *Opera italiană la București* s'a deschis vineri la 15/27 octombrie, cu «Hughenoții» de Mayerbeer; direcțiunea operei a angajat și o cântăreță spaniolă, anume Innes Salvador.

Teatrul din Iași s'a deschis în joia trecută cu piesa «Ispita». Din programele afișate vedem, scrie «Era Nouă» în fruntea artiștilor pe dl M. Galino, veteranul artist al scenei Iașene și profesor la conservatorul de declamație local, precum și pe dna Elena Lașcu, cunoscută în deajuns publicului nostru ca artistă care s'a distins în suma de roluri ce a creat pe scena teatrului nostru. Afară de societarii deja cunoscuți publicului, vedem între gagiștii societății pe dnii Rădulescu, Cuzinschi, Dragomir, Belador, etc. și dnele Pruteanu, Vasilescu, Dimotis etc. Spectacolele promit a fi fôrte amuzante.

Instrumente musicale române. Dl Teodor T. Burada s'a reintors în România din călătoria sa întreprinsă la Românii din Bulgaria, Serbia, Turcia și Valahia-Moravă, aducând cu sine mai multe instrumente de musică în us la poporul român din acele locuri, și anume: «O fluéră de picurar» (fluer ciobănesc) din Bulgaria, «o fluéră mică» din Turcia, «o gazlă» cu arcusul ei din Serbia, «o fluéră» (fluer) mare și una mică din Valahia-Moravă. Tóte aceste instrumente dl Burada le-a dăruiat museului de antichități din București spre a se completă colecțiunea sa de instrumente musicale

care, până în present, numără peste 65 bucăți adunate de prin alte țeri locuite de Români și dăruiate mai dinainte de dsa aceluiaș museu.

Concert la Bocșa-montană. Corul vocal român din Lugos, stătător din 60 persóne, va cântá adi duminică la 17/29 octombrie, în Bocșa-montană, sânta liturgie; iar sêra va da tot acolo un concert, în onórea reuniunii invěțătorilor gr. or. români din diecesa Caransebeșului, care va ținé în dîiua acésta adunare sa generală tot în Bocșa-montană.

BISERICĂ ȘI ȘCOLĂ.

Știri bisericești și școlare. Esc. Sa episcopul Mihail Pavel a făcut în anii trecuți la institutul Francisc Iosif o fundațiune de 10,000 fl. pentru creșcerea unui tiner român gr. c., acum a completat suma acésta la 17,950 fl. — Dl Stefan Velovan, eminentul director-profesor al institutului pedagogic din Caransebeș, a fost chemat la București de ministrul instrucțiunii publice, spre a ocupá postul de director al școléi normale Carol I; dl inspector școlar I. Nenițescu a instalat vineri pe dl Velovan în postul seu. — Dl Alesandru Lemeni, protopop al Borșei, s'a numit protopop al Gherlei. — Dl dr. Grigorovița, originar din Bucovina, actualminte profesor și publicist în București, va fi trimis de guvernul român pentru mai mulți ani în străinătate, ca să studieze amănunțit limbele și dialectele Slavilor de sud.

Catedrală în București. Capitala României, care din dî în dî devine un oraș mai mare și mai frumos, n'are o catedrală care ar trebui să fie, ca în orașele mari europene, o adevărată podóbă, un monument de arhitectură. Acum cercurile competente au început să se gândescă serios la înființarea unei asemenea catedrale. Dîlele trecute s'a ținut în privința acésta o consvătuire la care au luat parte mitropolitul-primat, ministrul de culte Tache Ionescu și primarul capitalei Filipescu, cari au hotărît să pună în lucrare proiectul edificării. Spre acest scop s'ar cere doueșeci de milióne, căci totodată se va face în giurul catedralei o piață mare. În curând se vor convocá trei comisiuni pentru a porni, cât mai îngrabă, aceste lucrări. Una va trebui să determine locul unde va fi edificată catedrala, alta se va ocupá de planuri și va hotări concursuri internaționale, precum s'a făcut pentru palatul Camerei, palatul justiției, gară centrală și alte lucrări însemnate.

Facultatea de medicină din București. Ministerul instrucțiunii publice a hotărît construirea facultății de medicină, pe Bulevardul Independenței, aprópe de gara centrală care s'a proiectat. Construcțiua va începe la primăveră și va costá 5 milióne. Tot pe terenul cumpărat în acest scop, Eforia va ridicá un spítal mare de clinică, cu peste 300 paturi. În acest scop, s'a alocat în viitorul seu budget suma de 3 milióne.

oo

C E E N O U ?

Hymen. Dl Petru German, cleric absolvent al diecesei de Oradea-mare, și dșóra Rosalia Têrnovean, fíca preotului gr. c. I. Têrnovean din Sânt-Lazar, s'au cununat la 24 octombrie. Nași au fost protopopul Petru Mihuțiu din Oradea-mare cu dna soție. La serbarea cununței au luat parte mulți și din Oradea-mare.

Știri personale. Dl I. Lupul, maresălul țerii Bucovina, a fost ales de comitetul național al deputațiilor

români dela dieta Bucovinei, președinte al aceluși comitet. — *Dnii Eugen Brote și drd Aurel Popovici*, cel dintâu urmărit, iar al doile condamnat pentru delict de presă la patru ani închisore de tribunalul cu jurați din Cluș, se află în București, unde au venit din Elveția prin Constantinopol. Se țice că dl Brote va sta timp mai lung la București, iar dl Popovici se va duce în Elveția și nu va vini în Ungaria să-și facă pedepsa. — *Dl Ales. Balș*, șeful divisiiei politice din ministerul afacerilor străine al României, e înaintat la gradul de consul general la Budapeșta în locul dlui Popiniu. — *Dl Nicolae Roman*, condamnat la un an de țile pentru respândirea «Replicei», a început să-și facă la Seghedin pedepsa.

Denumiri. *Dl George Plopu*, avocat în Arad, s'a numit judecător la tribunalul din Giula. — *Dl Iacob Butnariu*, practicant la tribunalul din Kézdi-Vásárhely, a fost numit vicenotar la judecătoria r. din Cehul-Silvaniei.

Asociațiunea transilvană ș-a ținut adunarea generală în Năsăud la 22 și 23 octombrie, luând parte mai cu sémă cei din părțile acelea. Din lucrările de frunte ale acestei adunări însemnăm, că în locul regretatului George Barițiu, președinte s'a ales vicarul mitropolitan din Blaș Rds. d. Ioan M. Moldovan, secretar II dl Ioan Pop Reteganul și cassar dl Leontin Simonescu.

Reuniunea femeilor române din Brașov s'a convocat pe eri sâmbătă, 16/28 octombrie, la adunarea generală extraordinară, de cătră presidenta dna Agnes Dușoiu și actuarul dl Lazar Nastasi. Obiectul adunării avea să fie un ordin al vicecomitelui, prin care se provacă Reuniunea să înainteze statutele modificate pentru aprobare, până la 3/15 novembre, căci la din contră va fi silit a disolvá Reuniunea.

Clima lunii septembrie în România. Perioada de secetă din cursul lunelor de veră a continuat și în această primă lună a tomniei. De și a ploat în câteva țile, mai în tóte părțile țerei, totuș cantitățile de apă cădută au fost mici, mai ales față de necesitatea ce simția pământul pentru ca să pótă fi pus în bune condițiuni pentru facerea arăturilor și semănăturilor de tomnă. Cu tóte că timpul a fost secetos, temperatura acestei luni a fost înse mai scădută decât în alți ani. La București temperatura lunii este cu trei decimi de grad mai scădută decât valórea sa normală, iar la Sulina cu aprópe un grad.

Necrológe. *Antoniu Stoica* de Veneția-de-jos, jude de tablă în pensie și cavalier al ordinului Coróna de fer, a încetat din viață la Mureș-Oșorhei, în 17 l. c. în etate de 74 ani. — *Ioan Crișian*, dr. în filosofie, protopresbiter și asesor consistorial gr. or., director al școlei civile de fete cu internat a Asociațiunii transilvane, a reposat la Sibiu în 9/21 octombrie, în etate de 40 ani. — *Ioan Gavruș*, notar comunal în Satulung, lângă Brașov, a reposat la 4/16 octombrie, în etate de 38 ani, lăsând în doliu familie mare.

Paris, date în onórea escadrei rusești, s'au încheiat la 24 l. c. Amiralul Avelon s'a întors apoi la Toulon cu ofițerii ruși. — *Archiducele Albrecht* a sosit la incuputul sêptemănei la Berlin; se țice că visita acesta are o mare însemnătate politică. — *Dl D'Abbadie dela institutul Franței*, a dăruit academiei franzeze moșia sa Abbadie, din Pirenei și 400,000 fr. în bani, pentru facearea unui observator pentru catalogarea stelelor de pe cer.

Anton Rubinstein, la jubileul seu artistic de 50 de ani, a primit un piano superb dela cunoscuta firmă de piano I. Lecher din Petersburg. Acéstă firmă trimise după dorința ce exprimase maistrul, acest piano la esposiția din Chicago. Acest instrument atrase admirațiunea unui bogat American, care vrea să-l posedă cu orice preț. El oferì pentru acest piano, enorma sumă de 10,000 ruble. Anton Rubinstein fu înșciințat telegrafic, înse el respunse că nu vrea să-l vëndă cu nici un preț acest piano care i s'a făcut cadou.

Mâncătórea de diamante. O cauză cu totul nouă a fost adusă înainte tribunalelor din Lincoln Neb (America) Un anume Wallington, un bogat comerciant de vite din acel ținut, a murit acum câțvu timp, lăsându-ș averea rudelor sale directe. A doua sa nevastă, care erá în posesiunea mai multor diamante aduse ca zestre de prima nevastă a mortului, care erá fiica unui giuvaergiu din San Francisco, nu voise să cedeze nici unul din aceste diamante moștenitorilor. Acum o lună murind și ea, moștenitorii lui Wallington făcură cercetări în casă, dar nici un diamant nu s'a putut găsi. Înse mai țile trecute infirmiera care ingrigise pe mórta declără, că în ultimele momente bolnava ceru să-i aducă o lădiță, în care veduse mai multe pietre prețioșe, ordonându-i apoi să iasă afară din odae. Când a rechemat-o apoi, lădița erá golă. Atunci moștenitorii au pretins că ea a înghițit diamantele ca să le facă lor necas și au cerut judecătorilor voia ca să desgrópe cadavrul femeii și să-i facă antopsia. Cu tóte împotrivrile rudelor mórtei judecătorii s'au învoit cu cererea moștenitorilor și procedându-se la autopsia cadavrul, s'au găsit în stomacul mórtei tóte diamantele.

Shakespeare seu Bacon? Se șcie că un critic englez a publicat mai acum câteva luni un studiu prin care voia să dovedescă că dramele shakespeareane în realitate ar fost opera filosofului Bacon și că Shakespeare n'a făcut decât să le interpreteze. Diarul American «Arena» a adresat diferitelor celebrități americane și engleze întrebări asupra acestei chestiuni tot discutate și neresolvate încă. «Arena» a primit până acum noue respunsuri. Din acestea unul singur admite pe Bacon ca autor al dramelor shakespeareane, doue cred într'o colaborație a filosofului cu actorul. Celelalte șase sânt de părere că Shakespeare a scris singur tot. De acéstă din urmă părere este, între alții, și a naturalistului A. R. Wallace, a lui Henri George, scriitorul socialist american, și a marghizului de Lorne, ginerele reginei Englițerei.

OGLINDA LUMEI.

Cronică-mică. *Diarele din Berlin* sânt unanime în a feliicitá familia regală română și România pentru fericitul eveniment al nașcerii prințului Carol. — *Circulara curții engleze* prin care se anunță nașcerea noului prinț român Carol, fiul prințului moștenitor Ferdinand și al prințesei Maria, constată că acest prinț e al 17-lea strănepot al reginei Victoria. — *Serbările din*

Calindarul sêptemănei.

Duminea a 21-a după Rosali, Ev. 4 dela Luca c. 8, gl. 5, a inv. 11.

Diua sêpt.	Calindarul vechiu	Căliind. nou	Sórele.
Duminea	17 Prof. Osie	29 Narcis	6 42 5 46
Luni	18 Ev. Luca	30 Hartman	6 44 5 44
Mărți	19 Pof. Ioil	31 Wolfgang	6 45 5 43
Mercuri	20 Mart. Artemiu	1 Nov. T. Sft.	6 46 5 41
Joi	21 Cuv. Ilarion	2 Pom. Reposat	6 47 5 41
Vineri	22 Păr. Bverhie	3 Gotlieb	6 48 5 39
Sâmbătă	23 Ap. Iacov fr. Dlui	4 Păr. Barom	6 50 5 37

UMOR și SATIRĂ.

Și matracuca!

(Snóvã.)

Un Voivod, care-o fi fost
Nu știu bine, nu știu care,
Știu atâta pe de rost
Că făcù un bine mare

Țigănimei
Cătrănimei.

Țigănimea,
Cătrănimea,

Se sculă cu mare, mic,
Să se stătuască

Pe Vodă să-l mulțumescă;

«Că și Vodă, pa nimic

«Dăc'o face

«Și-o dăsfăce,

«De unde-o să mânce ciorba...

«Asta-i vorba!»

«Tóte bune haca-na!

«Numa veđi că ce să-i ducă?

«Dór e Vodă, mai așá!»

Céta de gândit s'apucă.

Și spoiră un cazan,

Adunară ban cu ban.

Cumpărară, mai ciordiră,

Lapte 'ntr'ensul covășiră.

Și spoiră o căldare

Mare, mare...

Și intr'ensa aședară

Coșcogea-mi-te de caș,

Cinci ani de se minunară

Toți țiganii din sălaș.

Mai spoiră o tipsie,

De-o făcură ca un sóre

Și-o umplură cu lipie,

Colăcei și azimióre.

Se 'nvoiră să grăescă

Bulibașa 'ntei, așá:

«Să trăiești Măria-ta!»

Altul să hiritisescă!

«Și a vodésă!»

Iar de-o fi Vodă la mesă

Cu boieri, să le grăiescă

Și lor un «trăiescă!»

Au purces, trufaș călcând...

Iar la curte ajungând

Bulibașa intră 'n grabă,

Dar na! trebă!

Lunecă și pică 'n bot

Cu cazan cu tot,

— «Du-te dracului!» — grăeșce

Foc de necăjit,

Cu lapte mánjit,

— «Și Vodésa!» se grăbeșce

Altul de 'mplineșce

— «Și curtenii, haca-na!»

Prinde céta a strigá.

O țigancă gheboșată

Și bătrână și uscată,

Face vr'o trei cruci la rënd

Și la ceruri innăltând

Niște ochi umflați cât nuca,

Dice apoi: — «Și Matracuca*!»

RĂDULESCU-NIGER

Mai ăi și tu paraleu.

Sosind Danciu și cu Paraleu la o stână între
munți, și fiindu-le fόμε cioroilor de țigani, îl rugară pe
baciul să le dea ceva de mâncare, că mor de fόμε,
baciul întrebă pe Danciu:

— Măncarea-i caș?

— Cât de vrășmaș!

— Dar urdă?

— Cât de multă!

— Dar jintiță?

— Dece țigăit.

— Cu oile mergi la pascalău?

— More dabul! ăi și tu Paraleule! nu lăsá să
dic tot eu! strigă Danciu dând cu cotul în tovarășul
seu bălan.

Intre doi literați.

— Ce mai faci?

— M'am lăsat de literatură.

— Atunci, cu ce te ocupi?

— Cu negustoria.

— Și ce negustorie faci?

— Vënd mobile.

— Ai vëndut multe?

— Până acum am vëndut numai p'ale mele.

Știu să nóte.

— De ce bei atâta, frate dragă?

— Beu și eu, ce să fac? ca să-mi innec neca-
surile...

— Și isbutești?

— Aș! nu merge, de géba. Știu ale dracului să
inótel!»...

Naivitate.

Intr'o societate de domni și dómne, X se plécă la
urechea soției sale și-i șopteșce:

— «Din câți bărbați sântem aici, numai pe unul
nu-l înșelă nevéstă-sa».

Nevéstă cu naivitate:

— «Cine o fi ăla?»

* Și mitropolitul.

Proprietar, redactor respunďător și editor: IOSIF VULCAN.

CU TIPARIUL LUI IOSIF LÁNG & COMP. ORADEA-MARE.

Tu te plângi...

Tu te plângi în jalnici cânturi
D'un amor nenorocit
Și-a ta viață pare ție
Un chin lung, fără sfârșit;

Dar nu știi că chin mai mare
E nimic să nu simțеști
Și cu-o rece nepăsare
Lumea întrегă să privești.

Eu aș vré să simt durerea
Ș-al teu chin atât de greu,
Căci mai trist este pustiu
Care-l port în peptul meu!

MATILDA PONI.

Calomnia.

De Tony Révillon.

Historia acésta s'a întâmplat pe vremea domniei lui Louis-Philippe. Erá în momentul verificării puterilor. Un deputat, tiner, bogat, însurat abia de câteva luni, citi într-o bună dimineață, într'un órecare țiar că decă alegerea sa ar fi validată, acésta ar fi un scandal, în vedere având, că el a fost amestecat altă dată într-o afacere de pungășie, din care a eșit mai bogat cu vr'o sută de mii lei.

Faptul erá fals, cu desevърșire fals.

Afacerea necurată în chestie a dat loc ce e drept la un proces, doi séu trei pungași din societatea bună, au fost osândiți, dar deputatul n'avusese relațiuni cu dênșii decăt alară din biurourile lor, și decă le-a strîns mâna, acésta n'a făcut-o decăt la club, unde faptul că ei au fost admiși ca membri, putea justificá la rigóre, onorabilitatea lor.

Acușația adusă deci în contra sa, erá cu totul neintemeiată. Asemenea nici Camera n'a ținut socotélă de dênșea. Dar de óre-ce deputatul făcea parte din majoritatea parlamentară, cetitorii țiarului și o mare parte din public, remaseră incredințați că Camera s'a arătat îngăduitoare față de el. Din când în când țiarele cele mici făceau alusie la acea afacere și exploatau o epigramă în care dl Robert D... care votase cu o ții înainte pentru cabinet, erá desemnat ca un pungaș.

Robert erá un om de inimă. Din primul moment el se întrebă ce atitudine să ia față de atacurile în potriwa sa.

Nu sînt trei mijlóce de a combate calomnia?

Ori trebuie căutat pe calumniatorul în chestie, care cele mai de multe ori, nu este decăt un simplu ecou, a-l întrebá, a cercetá, care este obârșia svonului; pe urmă cu documente în mână, să se espue desbaterea și să facă apel la opinia publică.

Séu, basându-se pe traiul seu cinstit, pe mărturisirea conșcinței sale și pe stima prietenilor sei, să despretuiéscă, să tacă și să aștepte ca vremea să facă dreptate.

Robert regási în aducerea-și aminte tóte raporturile ce le-a avut cu cavalerii de industrie osândiți. El cunoscuse unul dintre dênșii; își aduse aminte până și de vorba cea mai neînsemnată ce o schimbase cu acela,

și nu găsi nimic care ar puté servi ca pretecest pentru acușație. Dar la ce folos să mai discute o acușație pe care a dictat-o ura, réua credință și spiritul de partidă?

— Calomnia, își țise deputatul, este una din condițiunile vieții publice. Ea me atinse tocmai la debut. Când voi ajunge ministru, voi auzi multe alte și mai grele! Trebuie să me pregătesc de pe acuma, și-mi voi da mie ênsuși o dovédă despre puterea de resistență a caracterului meu, urmând de a tacé și a nu responde la atacuri.

Luând acésta hotărîre, el se sfátui cu rudele și cu amicii sei, după cum se face de obicei după ce s'a luat hotărîre, pentru a auzi aprobându-se decisiunea luată.

— Trebuie să-i dai în judecată, îi țise socrul seu, trebuie să târești pe acești nemernici înaintea tribunalului, să-i înveți minte ca să șcie de acum înainte că viața privată este sfântă și că nimeni nu trebuie să se atingă de dênșea.

— Eu nu sînt de acésta părere, response Robert, pentru că, decă în adevér aș fi sevърșit cumva fapta ce mi se impută, n'ar fi óre acésta un serviciu făcut societății, de a o denunță? Bunul renume al unui guvern e basat pe buna reputație a acelor care îl servesc. Când e vorbă de un om public, publicitatea este folositoare, fiind că ea fereșce pe acei cari ar fi dispuși a-i incredința interesele lor. Birjarii previn cu strigăte pe trecători, pentru a nu fi striviți de cai, de ce óre țiarele n'ar strigá și ele prevenind pe acționari de a nu fi furai? De altmintrelea, eu sînt liberal și vrăjmaș al proceselor de presă.

— Fórte bine, țise un prieten. Atunci n'ai decăt să trimiți martori autorului acéstu articol.

— Nici nu-l cunosc și nici nu doresc să-l cunosc. Presupunénd casul că el n'a scornit din capul lui acésta calomie, de sigur că n'o fi fiind el un om prea de soi decă a putut să o insereze așa de ușor; cine șcie o fi póte un laș care va refúsá să se bată, sub pretecest că aș face mai bine să me justific, decăt să-i trimit martori. Să admitem că o să-i dau o lovitură de sabie. Lumea se va grăbi a spune că o lovitură de sabie nu este un mijloc cinstit de convingere. Nu, sînt hotărît a me mulțami cu votul camerei, iar căt despre rest să-l las pentru altă dată.

— Drace! își țise socrul, să fie óre culpabil gînerile meu? Cu tóte acésta eu m'am informat căt se póte de bine.

— Robert, țise prietenul în séra acelei țile, va fi un escelent legislator: nu-i el omul care să părăsescă haina pentru sabie.

Căt despre Robert ênsuș, mulțamit de a fi luat o hotărîre nestrămutată, el ciná cu apetit, merse cu soția sa la operă, se culcă tărđiu și observá că calomnia nu-l impedică de a dormi bine.

Credea el căt a crețut. După o lună de țile, erá sătul. El avú să suferé mai înteu de alusiunile micelor țiare. Deputatul nu putea merge la cameră, să intre în club, să bé undeva un pahar cu ceaiu, fără a nu da peste unul din aceste țiare. Câte-odată vre unul din cunoscuții sei îi țicea: «Țiarele astea nu te prea menagiéză.» El zimbiá, dând din umeri. Pe urmă făcea câteva mișcări nervóse viđibile. Și nu i se mai spunea nimic. Atuncea el singur începú să-și spue la vederea țiarelor: «Toțiăștia le-au cetit și se tem de a-mi vorbi de tréba asta, de frică să nu me supere.»

Sócra lui erá o femeé tare de trébbă, dar gurălivă și fără tact.

— Ddeule! tot spunea ea mereu, neplăcută mai e istoria asta! Nu pot să mai fac o vizită fără de a nu auđi tot felul de condolențe și comentarii. Dragul meu, ar trebui odată ca cel puțin de hatărul soției dtale să te resbuni de tóte aceste infamfi.

Robert se sculá, se plimbá de vre-o trei ori prin salon și sala de mâncare și se întorcea iarăș lângă sócrá-sa, spre a o auđi continuând cu tonul celui mai adânc interes:

— Totuș, întréga istorie se trage numai dela cunoșcința ce ai avut-o cu acel netrebnic. Iată ce câștigă cineva când merge la club. Intélneșce acolo fel de fel de ómeni. Nădăjduesc că acésta îți va servi de lecție, și că de ađi înainte o să fii mai scrupulos in alegerea prietenilor.

— Nu eram prieten cu el.

— Fără indoiielă, dar il tratai ca pe un prieten și asta a indus in eróre pe multă lume.

Robert își luá pălăria.

Puțin câte puțin el observá că calomnia la inceput absurdă, și-a făcut drum. Mai mulți nu mai șcicau chiar de ce afacere erá vorba, nici in ce afacere erá amestecat deputatul. Dar impresiunea remănea: el tripotase și trăsese un folos din ceea ce erá un desastru pentru ceialalți. Nu se mai făcea alusie la articolele din micile diare; nu i se reproșá nimic lui Robert; erá primit in salóne ca și in trecut; frecventá aceleași case, strîngea aceleași mâni. Totuș el vedù că totul se schimbasese. Negăsind pe fiecare astfel cum i cunoșcea mai de mult, el își đicea: «Se vede deci că eu nu mai sânt acelaș de altă dată.»

Veni o đi când esclamá: «Pare-mi-se că lumea nu me mai stiméză.»

Pe urmă tot el đise: «Sânt de-asupra indiferinților și a proștilor!» Dar in điuia aceea, el simți trebuința de a fi stimat.

Pentru a se asigurá despre acésta, cu o agerime pe care n'a avut-o nici odată, cu viclenfi nenumărate, o aplicare a tuturor momentelor libere, el se puse a scrutá cugetarea ómenilor cinstiți, a prietenilor sei.

La toți gási o mică indoiielă, printre toți acei cari il cunoșceau, nimeni n'ar fi indrăsnit a-l condamná. Dar erá pentru toți un prevenit in privința căruia justiția trebuie să se pronunțe. Simțiá el acésta gândire a lor:

— Ei cel nu e nici unul care să nu se indoiescă! Ah! Cunosc doi cari me cred curat: soția mea și Paul.

Paul erá prietenul din copilărie a lui Robert. Părinții lor locuiau in acelaș oraș și in aceeaș stadă. Absolvará liceul in acelaș colegiu, iar dreptul la aceeaș facultate. De atunci, nu se mai părăsiră nici odată.

— Acéstă, își đise tinerul deputat, trebuie să fie sigur de mine ca de sine însuș.

Merse la Paul. Acesta eșise a se bate in duel.

— Cu neputința! m'ar fi luat pe mine ca martor.

Așteptá. Paul se întórse.

— Ah! nu ești rânit! cum se face că te bați fără a me preveni pe mine? Nu mai sântem noi óre frații de alta dată?

— Dimpotrivă, scumpe Robert. Decă nu te-am prevenit, pricina este că m'am bătut tocmai pentru tine.

— Pentru mine?

— Da. Am rânit pe un gazetar care repetase cu complésență mai multă ceea ce tu șcii deja.

Robert pălă grozav de tare.

— Ceea ce șciu...

— Da... afacerea ta... nu-i nevoie să-ți mai spun

că aș pálmuí mai de géba tótă specia omenescă decât a lăsá ca tu să fii acusat de față cu mine. Dar aicea, sântem numai noi doi. Trebuie să fie ceva la mijloc. Hai spune-mi.

— Nu-i nimic, đise Robert cu rēcélá.

Intorcându-se acasă la el, își đicea:

— Peste trei luni voi avé un copil, și copilul acesta când va invetá să vorbescă va auđi pe servitori șoptindu-și că tatál seu e un pungaș. Trebuie să fie ceva la mijloc. Paul s'a indoit despre mine. Și de ce óre nu s'ar indoi? Nu me acusá óre destul tăcerea pe care o păstrez? Nemernic ce sânt! N'am avut dreptul să tac. Omul public nu depinde numai de conșcința sa. El depinde și de opinia publică și e dator să o lumineze; acésta o datoreșce soției sale, copiilor sei, celor cari pórtá numele seu. Soția mea, se indoieșce óre și ea tot ca și Paul? Ea va pronunță verdictul meu.

Intrá in salon la femeia sa, pe care o gási calmă ca de obicei, zimbitoré, cu aer fericit. Íi povesti ceea ce s'a petrecut intre el și Paul. O luá de ambele mâni:

— Dar tu, cređi tu óre in calomnia asta?

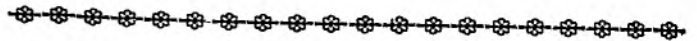
Ea nu respunse la moment.

— Ah! đise el, făcând un pas inapoi. Vrea să đică, cređi?

Ea îl strînse in brațe.

— Eu, te iubesc... Poți să fi făcut ori și ce, dar ce-mi pasá, decă te iubesc!

Robert se întórse in odaia sa, luá un pistol și se impușcá.

Sub pruni

Adie vântul printre pruni
Și dragoste le 'mparte,
Iar tu din vieța mea aduni
Cea mai frumoasă parte.

Adăpostiți la umbra lor,
Ascunși de lumea rea,
Mi-ai povestit adâncu-ți dor,
Ți-am spus iubirea mea.

Cârsteiul, dealul inflorit
Și iérba din câmpie,
La șópta noastră de iubit
Le-aveam ca mărturie.

E iernă, câmpul s'a uscat,
Prin pruni ninsórea bate,
Iubirea noastră s'a 'ngropat
Cu frunzele uscate.

ANA CIUPAGIA.

Ca să fii virtuos, e destul să vrei; decă ai voință, totul e făcut.

*

Tóte luminile adevérului nu pot nimic pentru a oprí violența, și nu fac decât s'o irite mai mult.

*

Lingușirea este moneda cea mai falșă și de aceea póte ea singură va avé in totdeauna curs.

O scenă din Harem.

Asupra tuberculozei.

— Conferență. —

(Fine.)

Tuberculozii ar trebui pentru acest scop izolați, căci scuipatul lor și contactul lor infectează lumea.

Aceste măsuri inse nu sînt realizabile, nu putem scoate muma tuberculoasă din casă, nu putem opri căsătoria cu tuberculoși, nu putem forța pe cineva să părăsească casa, familia și funcțiunea sa, ca să fie izolat, nu mai sîntem în evul mediu când s'au izolat leproșii și unde prin acest procedeu s'a stins această boală din Europa apusă.

Trebue dar să facem tot posibilul ca să înlocuim aceste măsuri raționale cu altele. Scuipatul este lucrul cel mai periculos la tuberculoză, așa încât în odăile unde șed tuberculoșii, pardoséla, păreții și chiar aerul e plin de bacili ai tuberculozei. Trebuie dar să ținem în modul cel mai riguros la acea ca scuipatul să nu vină pe pământ, ci să fie vase speciale cu acid fenic în care scuipă ori-cine cu boala de pept. Este o crimă decă un ofticos scuipă pe pardosélă séu în batistă.

Pe stradă scuipatul nu e așa periculos; mestecându-se cu pământ și fiind espus la razele sórelui, perde cînd vitalitatea sa. Asemenea rufele și hainele ómenilor ofticoși, sînt un pericol mare pentru cei sănătoși, ar trebui totdeauna desinfectate într'un mod radical, chiar gura și pelea ofticosului trebuie desinfectate neconținut și apa în care s'a spălat un ofticos, trebuie desinfectată și vîrsată imediat.

Am dis ce pericol mare este o persoană ofticosă pentru copii.

O mamă suferind de pept, trebuie să știe că sărutatul ei pòte să dea mórte la copil și va avé destulă abnegare ca să trăească cît se pòte de depărtat de copilul ei; tinerii tuberculoși, vor comite un act condamnable din punctul de vedere al fericirii lor propriie și al copiilor decă se vor căsători.

Pòte într'o epocă mai luminată tóte acestea se vor regulá prin lege, și numai atunci vom avé speranța de a scăpá de acest flagel.

Sînt și alte mijlòce mai justificate pentru combaterea bólei; omul sănètos și bine dezvoltat nu prea capetá bóla, decă nu face escese séu decă n'a suferit de alte bóle preparându-l pentru tuberculoză.

Un mijloc escelent pentru prevenirea bólei, este dar întărirea rațională. Aerul liber și sórele nimicește germentul bólei; prin țerá, pe munți copilul nu se întelnește nici cu bacilul teribil, nici cu mulți ómeni între cari pot fi și tuberculoși. În aerul liber schimbul aerului din pulmóni se face bine, pulmonul lucréză bine, mușchii toracelui se infăresc și nu lasă la vèful pulmonului locuri liniștite, unde bacilul s'ar puté dezvoltá. Băi reci și notatul vor mări încă forța mușchilor și vor indemná pulmonii la respirațiuni energice.

Chiar decă bóla a început deja, aceste principii împreună cu o nutriție bună, grasă, care să compenseze distrucțiunile făcute de bóla, vor puté ajutá mult la vindecare.

În timpul cel mai nou, pe lângă massa enormă de remedii în contra tuberculozei, s'a găsit un remediu și de Koch, descoperitorul bacilului tuberculozei. Dar și înainte sa s'au făcut încercări de a vindecá această bóla pe basa cunoștințelor nòstre asupra vaccinelor și a productelor bacteriene.

Am făcut încercarea de a vindecá tuberculoza cu sîngele animalelor cari nu prea capetá ruberculoza, precum sînt caprele, dar fără rezultat bine apreciabil.

Alții au estras din culturile microbului care produce o bóla, o substanță albuminosă cu care au vindecat bóla. Koch asemenea făcea un estras din culturile bacilului tuberculozei și a injectat puțin din acest estras la ómenii tuberculoși. Noi făceam acelaș lucru cu bolnavii de lepră. S'a vèđut, că bolnavii puțin ore după injecțiuni capetá o febră, care inse nu ține mult și după care simt o ușurare a stării lor. Noi am aflat că injectând dose fórte mici din acest remediu, se pòte evitá febra care câte odată devine periculósă pentru vieța bolnavului, și am constatat că după întrebuițarea continuă de atari dose mici, putem produce, decă nu o vindecare completă, dar totuș o ameliorare evidentă a bólei.

În timpul din urmă, am încercat să vindecăm tuberculoza injectând cantități mari de cultura unor animale puțin sensibile pentru tuberculoză și am reusit să vindecăm animale tuberculoșe cu sîngele acestor animale.

Sperăm în interesul ómenirii că vom obține cu acest mod și la om, rezultate mai bune la această teribilă bóla.

DR. V. BABEȘ.

Poesii populare.

— Culese din comuna Maidan. —

De dor.

Frunză verde-a grăului,
Eu mi-s casa dorului,
La mine stă doru 'n spate,
Ca niște lemne legate,

Me culcai séra în pat,
El me aflá și culcat,
Căci nu-i lucru curat,
Dorule cîne turbat,
Dela cine ești mánat?
De me afli nóptea 'n pat?
Lasă-me să odinesc,
Au vrei să me prepădesc?
— Auđi neico tu copile,
Nu te necăji pe mine,
Că eu nu vin de sburdac,
Nuna vin că mi-s mánat,
Dela mândra ta din sat.
Ea plângend că m'a aflat
Și de mine s'a rugat,
Să trec pe unde-oi puté,
Pe tine dór te-oi aflá,
Și să-ți spun să mergi la ca,
Că-i singură singurea.

Colo 'n deal pe colnicel,
Đice 'n frunđ' un voinicel,
Voinicel tras prin inel,
Turma pașce și el đice:
Inimióra 'n mine plánge,
O neicuță nenisor,
De-i muri să mori de dor.

Bată-te neicută bată,
Câte flori într'o livadă,
Câtă flóre se inchină,
Cătr'a sórelui lumină,
Și să-ți vină dorul meu,
Dziua, nóptea când vreu eu,
C'am fost fată desmerdată,
Cu dorul neinvătăță,
Ochii tei me desmerdară,
Dar deu ei me și 'nșclară.

Pentru tine măndro dragă,
Nu dormii nóptea intrégă,
Nici la nópte n'oi dormi,
Macar să șciu c'oi muri,
Pentru tine măndro dragă,
Mâncăi vinerea odată,
Și sâmbăta nici odată,
Duminecă ajunai,
Luni și marți ce căpetai,
Mercuri și joi nici mălai.

Ogășel cu apă rece,
Pe la pórtă maichii trece,
Eși maica să se spele,
Vedú că-s lacrimi d'a mele,
Și nu putú șă se spele.

Cât eră mândra pr'aici,
Dilele erau mai mici,
Dar mândra s'a depărtat,
Dilele s'o 'ndelungat.

Jeluf-m'aș și n'am cui,
Jeluf-m'aș codrului ! ?
Codru-i jalnic ca și mine,
Că nici frunță nu-i române;
Numai góle crengurele,
Să le bată vânturele,
Vânturele, vremurele,
Ca pe mine găndurele.

Câte mândre am avut,
Tot cu mîntea le-am perdut,
Numai cu una'm romas,
Și cu aia-mi trag nezas.
Dar să mai trag cât am tras,
Tot de asta nu me las.

Scii mândră cum ne-am vorbit,
Când améndoi ne-am iubit,
Dintr'un măr am împărșit,
Dar acum s'averă cu sacu,
Nu ne mai dăm unu-l altu !

Aro chică galbăță,
Dorul teu me lăgăță !
Anuță póle ciurate,
Reu te-am visat astă nópte !
Par că cărpa ta cea nouă,
Eră ruptă tocina 'n două,
Și cotrința dela mine,
Nu eră 'ncinsă pe tine,
Asta nu 'nscinnéză bine,
Me tem că te-ai lăsat de mine !

Felurimi.

Câteva tipuri de vânători. Iacă cum un scriitor belgian, vorbind despre vânătoare, clasifică câteva tipuri de vânători: Vânătorul care vénéză spre a imbracă un costum de vânătoare este de obicei tiner. Vânătorul care caută vênat pentru mész: observă fórte iute că vânătoarea nu este mijlocul cel mai simplu și cel mai economic. Vânătorul care caută să fie invitat la o partidă de vânătoare, spre a vedé lume și a face cunoșcințe, vénéză alte lucruri decât vênat. Vânătorul care ia o carte in sacul seu de vânătoare, se aședă la umbra unui pom, aședă pușca sa la pământ și admiră peisagiile: vénéză pentru respectul uman spre a nu fi tratat de poet. Vânătorul asasin care are plăcere să tragă asupra animalelor și iubeșce să se stropéscă de sângele lor: găseșce in vânătoare un obicei folositor care îl scuteșce de alte omoruri. Vânătorul de datorie, căruia nu-i place să vénéze, dar nu voeșce să se sus-tragă dela o plăcere așă de nobilă. Mai este și adevé-ratul vênator, acela care urmăreșce vênatul cu inverșu-nare, îl impușcă in mod legal; dar aceștia sânt fórte puțin.

Secretul ca să trăești 100 de ani. Un doctor german a murit in vêrstă de o sută șapte ani; inainte de a decedă, a lăsat o scriere prin care face cunoscut secretul prelungirii vieții lui până la 108 ani de vêrstă. După acest doctor, ca să se ajungă la rezultatul minunat e mai bine ca in camera de culcare să-ți aședi patul dela nord la sud in direcția marilor curenți de pe pământ. S'a observat in adevér că fluxul curenului electric e mai intins in direcția nordului nóptea decât ziua. Luându-se in considerație efectele favorabile ale curenului, e dovedit — dice doctorul — că avénd capul spre nord, din cauza curenului electric póte dormi mai bine. Influența curenului magnetic asupra corpului ómenilor a fost constatat de mult, de doctorui Clari Ni, care la Goetingen vindecă pe ómeni de durere de mă-sele intorcénd spre nord fața persónei asupra căreia operă și atingénd măséua bolnavă cu polul sud al unui ac magnetic. Decă, pentru ca să trăești mult, e de nevoie numai să-ți schimbi poziția patului, lucrul ar meritá ostenéla ca să fie făcut.

Téra veduvelor. După rezultatele recenseiméntu-lui făcut de curénd, poporațiunea din India a crescut cu 34 de milióne de locuitori dela 1881 încóce. Prin-tre poporațiunea feminină, care e aprópe egală cu a bărbaților, se socotesc 23 milióne de veduve, dintre cari 13,000 sânt veduve de peste 4 ani, 64,000 de peste 9 ani și restul de peste 15 ani. Cea mai mare parte din ele sânt încă copile, cari nu se mai pot măritá cu tóte că legislațiunea introdusă de englezi le permite a doua căsătorie, dar prejudíțiul este astfel de inrădăci nat, încât in poporațiunea indiană nici o veduvă nu se că-sătoreșce a doua óră. Media longevității este de 60 de ani. Alienatii sânt in număr de 62,000; surdo-muții sânt 173,000 și leproșii 110,000. Mai inainte de domi-națiunea engleză acești din urmă erau ingropați de vii, dar acum o astfel de barbărie este fórte sever oprită. Limbile și dialectele cari se vorbesc in India sânt in număr de 118.

Femeia face cu bărbații, aceea ce nu jucător de șah face cu pionii; ea nu se apropie de un bărbat, fără să aibă ochii ațintiți asupra altuia care i-ar puté procurá óre-care avantagii. (Proverb danez.)

SALON.

Criminal.

După o conversație lungă asupra minunilor ipnotismului, Mili îmi dăse rîdînd:

— Adorme-mă pe mine, decă poți.

Fiind că nu eră acasă nimeni care să ne turbure, me apropiiai incet de frumósa copilă și-i dăsei:

— Privește in ochii mei.

Ea incetă d'a mai rîde, deschise ochii mari și îi îndreptă spre ochii mei. Îi pusei o mână pe frunte; cu un braț îi cuprinsei mijlocul.

Me uitam țintă in ochii ei și păream că-i vîers valuri de foc amețitor, fermecător. Ea inghiția din timp in timp și i se mișcă ușor gâtul. Din când in când făcea câte o mică strîmbătură, dându-mi a înțelege că nu-i pasă de privirea mea. Clipia din ochi și-și sugea ușor buzele. Eram mișcat. După o jumătate de cias, pleoapele ei obosite, se lăsau in jos, acoperiau ochiul pe jumătate, pe trei sferturi și se ridicau d'odată, repede, ca la un om care veghiéază și se luptă cu somnul. In cele din urmă ele cădură și nu se mai ridicară. Somnul magnetic părea că le lipise tare. Am privit inainte ca să străbată curenții și prin pleoape. Mili îmi părea cu deseversire adormită. Mănilé îi erau mai reci ca de obiceiu și mai albe. Tot sângele părea că perise din obrajiile ei. Eră acum a mea, eră lucrul meu. Vie, bătându-i inima, mai frumósă ca inainte, fără gândire, fără voință, fără putere, in mâna mea. Comóra scumpă după care suspinasem ani întregi, o aveam acum întregă. Nu șcieam cum s'o sărut mai bine, cum s'o privesc mai bine, cum s'o string in brațe. Ce frumos pîr! Ce brațe și ce sîn alb și străbătut de vinișóre vinete! Ce frumusețe uimitórel! Nu-mi venia s'o mai deștept. O mai sărutam, o mai îmbrățișam. Asemenea momente nu vin des.

Auđind niște sgomote pe scări, m'am hotărît s'o readuc la simțire. I-am suflat in ochi, odată, de doue ori, de trei ori. Ochii nu se deschideau. Am stropit-o cu apă. Nimic. Părea cădută in somnul cel mai adânc. I-am suflat din nou in ochi, am stropit-o din nou cu apă. Pleópele păreau lipite de mórte. Sângele mi-a inghețat in vine de spaimă. I-am frecat mănilé, am luat-o in brațe și am scos-o la aer. Brațele îi cădeau moi pe lângă trup. Păream Cain ducênd pe umeri cadavrul lui Abel. Am strigat-o pe nume, am sguduit-o, am stropit-o cu odicolon. Nimic. Iacă-me vinovat de omor! Căci se póte fórte bine să vie o congestie, un leșin, respirația să inceteze, viața să inceteze... Nu sînt vinovat de omor cu tóte astea! Cine te ascultă! Ești inchis, judecat, osândit. Și chiar decă te achită, rămăi pătát. Pătát! Oh! curtea cu jurați, căruța lugubră a penitenciarului, avocați cu sânge rece, procurori aprinși. presidenti parțiali, public curios, societate ușurică! Ce lucruri noi și inspăimêntátórel! Da, durerea e pentru toți, pentru toți! Nici unul nu e mai ferit decát altul de crimă și de nenorocire. Ești virtos, devii criminal din întemplerare, fără voie, și ești socotit ca și criminalul cu precugetare. Cine are timp să mai facă deosebirea? Și ți se sfășie inima pe banca acusaților între jandarmi, între doue procese de omor, între doue osândiri la ocnă pe viață! Ce puțin lucru e un om!...

Astfel cugetam inghețat, inffiorat, zăpăcit. Incepuse să mi se pară frîscă starea de criminal; incepuse să mi se pară inchisórea o casă ca ori ce casă și viața de temniță o viață ca și cealaltă. Ce eră de făcut? Să fug? Lașitate. Să rămân? Părinții Milii intorcându-se m'ar strivi, m'ar omorî. Ochi mari, țipete, jale, blesteme. Iacă perspectiva! Dar trebuie să chem pe cineva in ajutor. Oh! atunci s'a sfêrșit! Vine și autoritatea: sergenți de stradă, agenți mari și mici politienești. S'a sfêrșit!

Am preferit să plec, să chem un doctor prietin, pe cineva. Am culcat-o in pat pe frumósa fată și am eșit pe ușe. Drumul dela ea și până la un medic, prietin bun al meu, a fost un chin nespun. Dar nu sînt vinovat! E vinovat numai cine omórá cu voință, cu premeditare. E o greșélă copilărescă. Nu adorm eu pentru înteias dată pe cineva. S'a adormit atâta lume și s'a deșteptat. Se dau reprezentații de ipnotism și se adorm persóne din public. Nu oprește nimeni acésta. E aci inse un cas isolat, unicul cas póte in lume. Dar n'am șciut că o să se întemple astfel; dar n'am voit, dar... Atunci de ce mi se ridică flacări dela pantece la pept, dela pept la cap? De ce atâta turburare și durere? De ce? Conșciința nu șcie ce face? E bolnavă conșciința?...

Medicul nu eră acasă. M'am întors singur inapoi. Ce fericită mi se părea lumea! ce dulce viața liberă! ce înțelepți ceialalți ómeni! Părea că me gonește o putere neinvinsă spre casa Milii. Vream s'o mai ved, să mai încerc s'o deștept. Póte nu m'am silit in deajuns póte... șciu eu?... Dar dec'o fi murit in timpul lipsei mele? Decă mama ei o fi găsit-o rece și móle? Nu șcie nimeni nimic. Dar e in mine un glas care strigă ingrozitor de tare și care va fi auđit. Sunetele vor eșf pe ochi, pe urechi, prin trăsăturile feței! Par că o vedeam pe fată imbracată in rochie de mirésă, cu flori de portocal in pîr, intinsă pe mész. Oh! póte sărutările mele au otrăvit-o! Póte îmbrățișările mele i-au oprit in piept rêsufierea!

Am suit incet-incet treptele scării. Nu s'auđia in casă nici un sgomot. Am crepat incet ușa odăiei ei și n'am vedut nimic in pat. Nu mai rămănea nici o indoiélă că copila murise. Tăcerea aceea eră tăcerea evlaviosă din giurul sicriului, tăcerea de cimitir... M'am uitat lung la patul alb in care o lăsasem. De ce plecasem? Póte s'a întors cu fața in jos și s'a inăbușit... Póte... Póte...

Un ris copilăresc isbucni in momentul acesta de după ușă și Mili se repeđi spre mine dîcându-mi cu un ton vesel:

— Te-am speriat nițel, ipnotisatorul!

D. TELEOR.

Botezul prințului Carol.

Conform programului, pe care l'am anunțat și noi; in duminica trecută, la 17/29 octombrie, s'a serbat in Castelul Peleş dela Sinaia botezul.

Încă in ajun au sosit la Sinaia toți miniștri cu soțfille lor și mai multe persóne invitate la acésta serbare. Afară de invitați inse s'au dus acolo numai puținii străini, acésta de sigur din pricina că botezul s'a făcut la castelul Peleş; decă actul acesta s'ar fi sevêrșit la biserica mănăstirei, lume multă s'ar fi intrunit, de óráce chiar decă n'ar fi putut pîtrunde in biserică, in micul parcurs dela biserică la castelul Peleş, ar fi putut vedé ceva.

Cu toate aceste în ziua botezului la Sinaia a fost mișcare mare, care s'a datorit afluenței locuitorilor din impregiurimi, cari au vrut să asiste la acest mare eveniment.

Sinaia a fost îmbrăcată de serbătoare. Gara frumos împodobită cu verdetă și drapele. Dela gară la Castelul Peleş s'au ridicat frumoșe arcuri de triumf.

Botezul s'a făcut la orele două după mieznoapte. Mitropolitul-primat și mitropolitul Moldovei, încungiurați de toți episcopii din țară, au oficiat serviciul botezului.

După botez s'a oferit invitaților o mică gustare. Mitropolitul-primat, mitropolitul Moldovei și episcopii au luat parte la banchetul pe care eforia spitalelor l'a oferit la mănăstirea Sinaia.

Intre darurile pe cari le-a primit principele Carol de botez, e o iconă masivă de argint și un baptizer tot de argint, oferit de I. P. S. S. mitropolitul primat. Mitropolitul a mai oferit, ca dar de botez, principesei Maria, o mulțime de obiecte din industria casnică spre a-și aranjă o cameră românească.

Ofițerii în rezervă au făcut și ei principelui Carol un strălucit și foarte nimerit cadou, adică o sabie mică de argint, după copia sabiei generalului Murat și un frumos coș de flori de diferite specii mai ales flori de acelea cari plac prințesei Maria. Dl colonel Obedeianu și un maior în rezervă au fost însărcinați să prezinte acest cadou.

Societatea de asigurare «Dacia-România» a oferit un bon, cu care principele Carol, la vârsta de 20 de ani va pute avea o sumă însemnată pentru a o întrebuiț la o operă de binefacere.

Consiliul de miniștri a comandat la Viena pentru micul prinț un lăgân de flori care va sosi direct la Sinaia.

*

Iată și câteva amănunte.

Invitații la actul botezului se adunară în sala de intrare a castelului Peleş, așteptând apariția regelui, a ducese de Coburg, a principelui Ferdinand și aducerea pruncului.

Indată după sosirea lor, dna Greceanu aduce pe micul principe prezentându-l mulțimei curioșe, înfășat și așezat pe o mărmă românească brodată cu fluturi și cu fir de aur.

Au fost de față dnii miniștri cu dăminele, corpul diplomatic, președintele senatului și al camerei cu consorțele lor, mitropolitul-primat, mitropolitul din Iași, episcopii, primarul de București, mai mulți foști miniștri, o mulțime de senatori și deputați, rectorii universităților, profesori, toți ofițerii din batalionul 2 de vânători, notabilii din Sinaia etc.

După ce invitații au văzut pe micul prinț, dna Maria Greceanu porni înainte cu copilul, având în dreapta pe colonelul Robescu, iar în stânga pe locotenentul-colonel Coandă, cari țineau de maramă; iar la spate un rând de aghiotanți domnești.

Imediat urmăză regele, având în dreapta pe ducesa de Coburg, iar în stânga pe principele Ferdinand.

Apoi miniștrii, corpul diplomatic și toți ceilalți demnitari ai statului alcătuesc restul cortegiului, trecând prin salonul albastru ca să ajungă în sala maurescă.

De trei zile amândouă aceste odăi fuseseră împodobite cu flori și cu corone.

În pragul camerei mauresce mitropolitul-primat, încungiurat de înaltul cler, îl întimpină și citește «lăpădările» cu care începe slujba botezului. Dna Greceanu trece copilul în mâinile ducese de Coburg care îl ține

în brațe până la terminarea primei părți a serviciului, când cortegiul înainteză și copilul e redat din nou dnei Greceanu care îl încredințeză desbrăcat regelui. Acesta ține copilul până la sfârșitul slujbei când mitropolitul primat citește numele nașilor care sânt: regele și regina României, ducele și ducesa de Saxa Coburg-Gotha, principesa mamă de Hohenzollern, marea ducesă Xenia a Rusiei, și principele Leopold și princessa de Hohenzollern.

După complecta sevêșire a slujbei, dna Greceanu reia copilul și cortegiul pornește în aceeaș ordine spre apartamentul principesei Maria unde felicitând-o îi încredință copilul.

În momentul în care copilul a fost cufundat în apă, s'a intonat imnul regal.

O sută și unu de tunuri anunță sevêșirea botezului.

În sala de jos a castelului cortegiul se întorșe, unde se procedă la distribuirea mărturiilor, când regele, după ce se întrețină și primi felicitările celor de față, trecu în sala de mâncare unde eră așezat un bogat bufet.

Mitropolitul-primat ridică primul pahar în sănăta-tea micului principe, urându-i o viață lungă și fericită. Regele, ridicând la rându-i paharul, mulțumesc bând pentru prosperitatea țării.

În tot timpul acesta a cântat musica regimentului 1 de geniu.

Pe lângă darurile amintite, au mai fost următoarele:

Un lăgân de lemn sculptat din Veneția, de o frumusețe remarcabilă, dăruit de regina.

Lăgânul are forma unei scoici lungărețe susținută de câtră niște ângerași, asemenea pologul este foarte fin lucrat.

Un lăgân de flori naturale, făcut la Viena, din partea consiliului de miniștri. Lăgânul e compus din flori de camelie și liliac, d'asupra o coronă alcătuită din margarete galbene, la picioarele lăgânului monogramul regal în violete de Parma.

O iconă de aur foarte frumos lucrată reprezentând pe Maica Domnului și pe Isus Christos și baptisterul în care a fost botezat principele, din partea mitropolitului-primat.

Batalionul 2 de vânători a oferit o uniformă completă de vânător pentru un copil de 2 ani.

Mărturiile ce s'au distribuit erau lucrate în argint și aur și aveau panglice tricolore.

Iată inscripția de pe mărturii: «Carol al României, născut la 3 octombrie 1893 și botezat la 17 octombrie.»

«Fie-i țiile multe și fericite.»

Părintele Nifon, starițul mănăstirii Sinaia, oferî o splendidă iconă adusă din muntele Athos unde fusese păstrată timp de două vécuri aprópe. Icona e săpată în lemn sfânt.

În timpul ceremoniei s'au împărțit medaliile făcute de primăria capitalei.

Baptisterul mitropolitului primat a fost comandat la un artist turnător din Rusia și e de argint; e lucrat foarte artistic, așezat pe un pedestal tot de argint; are forma unui imens Potir, (caliciu) aurit pe dinăuntru, iar pe din afară, purtând în față, inscripțiunea acesta:

«Prințul Carol, născut la 3 octombrie 1893, a fost botezat la 17 octombrie acelaș an de I. P. S. S. Ghe-nadie, mitropolitul Ungro-Vlahiei, Exarch al plaiurilor, primat al României și președinte al sf. Sinod; Nașă fiind A. S. I. Maria ducesa de Coburg-Gotha.»

Iar pe partea opusă este scris:

«Acest baptister s'a dăruit la botez de cătră I. P. S. S. Mitropolitul Primat Ghenadie familiei Regale.»

Potirul acesta pôte să cuprindă ca 3 decaltri de apă și e masiv.

Séra la orele 8 și jum. a avut loc în fața casteiului Peleş din Sinaia o retragere cu torțe având în cap musica regimentului I de geniu.

La această retragere au luat parte peste 800 de persoane.

M. S. regele, A. S. I. ducesa de Coburg și A. S. R. principele Ferdinand au apărut la ferestră, mulțumind mulțimei care-i aclamă în modul cel mai călduros.

Diua botezului a fost sărbătorită în toate orașele din România. S'au oficiat Te-deumuri. Au fost iluminatii și toate străzile și casele împodobite cu drapele.

Bucureștii n'au rămas mai pe jos. Până noaptea târziu a fost mare mișcare. La orele 2 p. m. a avut loc la teatrul liric o reprezentație gratuită și séra la Teatrul Național s'a dat o reprezentație cu prețuri reduse.

La rondurile bulevardelor Carol și Independența au cântat doué tarafuri de lăutari; s'a distribuit și vin poporului.

Princesa Maria a României.

Am publicat în mai multe rânduri portretul princesei Maria a României, de asta-dată, din incidentul serbării botezului, dăm pe pagina primă un portret nou, care o reprezintă în costum național. Biografie inse nu-i mai adaugăm, căci cetitorii noștri au avut pân' acuma din foia noastră toate informațiile. După cum se știe, fericita princesă tocmai în duminéca trecută a ajuns etatea de 18 ani.

O scenă din Harem.

Bietul păzitor al haremului, a pățit-o. A adormit. Nu-i mirare, căci grigea multă l'a obosit.

O femeie a haremului, vădând acesta, îl păcăleşce. Îl gădelă sub nas cu o pênă de păun și ride vesel, când păzitorul, gândind că-l necășeșce vr'o muscă, se loveșce peste nas.

LITERATURĂ și ARTE.

Știri literare și culturale. *Dșóra Ana Ciupagea* va tipări în curând la București poeziile sale, cum și piesa «Virginia» care anul trecut s'a jucat pe scena Teatrului Național din București. — *Dl Nicolae Culiannu*, rectorul universității din Iași, tipăreșce în fascicule un curs de cosmografie pentru usul școlilor secundare. — *Dl Șoldănescu*, pictor în București, va oferî galeriei de tablouri de acolo o copie a portretului lui Van Dyck aflat la muzeul din München. — *Dl Matei M. Drăghiceanu*, inginer-geolog din România, a făcut o excursiune științifică prin Bucovina; dsa a mai făcut explorări geologice pe moștile regale Broștenii și Mălin până la Pétra-Neamțu. — *Bustul lui M. Cogălniceanu* la Galați se va inaugura duminéca la 5 novembre n. prin o serbare frumoasă. — *La bibliotéca centrală din București* se lucrăză cu multă activitate la catalogarea celor 120

mii de volume ce forméză bibliotéca. — *Dl I. P. Florantin* a publicat la București în editura librăriei Sfetea un volum de «Anecdote poporane».

Documente istorice. Ministerul instrucțiunei publice și al cultelor din România a decis ca documentele istorice aflate la episcopia din Roman, despre care am vorbit și în nr. trecut, să fie lăsate în păstrarea Academiei române. Intre aceste documente se află unul din timpul lui Alesandru cel Bun (1498) și mai mult e din timpul lui Ștefan cel Mare.

Luptă deșértă, țintă nebuună. Sub acest titlu dl Nicolae Brânzeiu, student universitar, a ținut o conferință publică la Buzeu, în sala Teatrului, la 27 iunie an. c. Această conferință a apărut acuma în o broșurică tipărită la Buzeu. Conferința are drept subiect mișcările din urmă ale politicei române și combate tendința de maghiarisare, pe care o numeșce o luptă deșértă, țintă nebuună.

TEATRU și MUSICĂ.

Știri teatrale. *Dl Gr. Gabrielescu*, distinsul tenor, se află greu bolnav la Rio-de-Janiero; se scrie că mâna și piciorul drept i-ar fi atinse de paralisie. — *Nadina Slaviansky* cu corul seu rusesc va da în luna lui decembre doué concerte la Iași.

Teatrul Național din București. Diarele bucureșcene constatéză cu durere, că de multă vreme n'a fost așa de mare secetă de piese originale la Teatrul Național, ca 'n anul acesta, când chiar și deschiderea a trebuit să se facă cu doué traduceri. Tóte acasă direcțiunea și o combat din resputeri. Dar n'au dreptate; nu direcțiunea e cauza, ci sistemul de societari. Până când se va manținé acesta, n'avem să ne așteptăm la îmbunătățire. Iată pentru ce? Societarii n'au plăță ficsă, prin urmăre caută să dea piese care să le producă vinituri cât mai mari, dar fiind că cele originale nu prea adună lumea, aceste sânt date la o parte, prin urmăre nici autorii dramatici nu se simt indemnati a-și prezentă lucrările. Dêrimă-se inse sistemul de societari, actorii aibă plăță ficsă, ca să pótă trăi numai pentru artă: atunci teatrul va luă îndată un avént și va puté deveni un adevérat Teatru Național.

Concertul dlui Traian Mureșianu la Cernăuți. Vinerea trecută, în 27 octombre, baritonistul Traian Mureșianu a dat la Cernăuți un concert cu următoarea programă: 1, a) Bizet Aria din Carmen b) Massenet Aria regelui Lahore, domnul Mureșianu. 2, Beethoven Sonată pentru pian și violină, violină dl Schlüter, pian dl Koller. 3, a) Marschner Aria cea mare din Hans Heiling b) Denza «Ochi albaștrii», dl Mureșianu. 4, a) Meyerbeer Africana (Baladă) b) Lassen, Ich hatte einst ein schönes Vaterland, dl Mureșianu. 5, Beriot, scena 2-a de Ballet, violina dl Schlütter, pian dl Koller. 6, a) Schelleti, Ce te legeni codrule, b) Ștefănescu, Mândru-liță dela munte, c) T. Mureșianu, Eu me duc codrul rămâne, dl Mureșianu.

BISERICĂ și ȘCOLĂ.

Reforme bisericéști în România. Mitropolitul-primat al României, de când ș-a ocupat scaunul, probéză din ce în ce mai mult, că pricepe vocațiunea sa și vré să ridice biserica la nivelul ce-i compete. În discursul seu ținut cu ocașiunea deschiderii sinodului, a

arătat că dorește să vedă rezolvate următoarele cestiuni: uniformitatea slujbei bisericești, iconografia națională, modificarea îmbrăcămintei preoțești și ficsarea definitivă a parochiilor.

Societăți de ale tinereții. *Societatea Petru Maior* a tinereții române din Budapeșta, conform înștiințării ce primiram după încheierea nru'ului trecut, s'a constituit pe anul următor, la 15 octombrie, astfel: Președinte Elie Dăianu stud. phil., vicepreședinte Iuliu Maniu stud. jur., secretar George Demeter stud. jur., notari Onisifor Bejiu stud. techn. și Aurel Vlad stud. jur., cassar Enea Papiu stud. jur., controlor Sever Colbasi stud. jur., bibliotecar Dimitrie Lupan stud. phil. și Constantin Lacea stud. phil. Redactor la fôia «Rosa cu ghimpi»: Athanasie Gava stud. med., colaboratori Octavian Vasu stud. jur. și Alexiu Davidu stud. jur. In comisiunea literară Ioan Bunea stud. phil. președinte, Octavian Vasu stud. jur. referent, George Adam stud. jur., Aurel Vlad stud. jur. Iuliu Maniu stud. jur. Nicolae Manoiu stud. jur. și Valeriu Suciu stud. phil. membri. — *Societatea Virtus Romana Rediviva* a studenților dela gimnasiul superior din Năsăud, sub conducerea dlui profesor Alesandru Halița, s'a constituit la 24 septembrie n. c. pentru anul școl. curent, in următorul mod: Președinte Constantin Moisil stud. cl. VIII, vice-președ. Ilie Popescu cl. VII, notar Ioan Moldovan cl. VIII, vice-notar Ioan Tahiș cl. VII, redactor Vasiliu Șuteu cl. VIII, bibliotecar Valeriu Tanco cl. VIII, vice-bibliotecar Grigore Blaga cl. VII, cassar Simion Pușcaș cl. VII, controlor Ioan Morariu cl. VII. — *Societatea studenților români din Brașov*, «Ioan Popasu», s'a constituit in 12/24 oct., sub presi-diul dlui prof. Iosif Blaga, in modul următor: Vicepre-sident Nic. Ionescu stud. cl. VIII g.; secrecar Mase Duma, stud. cl. VIII g.; bibliotecar Neagoe Popea, stud. cl. VII g.; vice-bibliotecar Ioan Sona, stud. cl. II com.; cassar Emil Vințeler, stud. cl. III com.; controlor Ioan Dumitru stud. cl. III com., Cornel Popea stud. cl. VII g. și George Rădocea stud. cl. II com. In comisiunea literară Aurel Ciato stud. cl. VIII gim., Vasilie Osvadă, stud. cl. III com., Sextil Pușcariu, stud. cl. VII g. și Eugen Vancu stud. cl. II com.

Șcôla română. Societatea «Șcôla Română» din Sucéva ne-a trimis raportul seu despre activitatea-i de de-ce ani. Din acesta vedem, că activitatea «Șcôlei Ro-mâne» se estinde asupra șcôlelor de ori ce fel, dela șcôla primară din Sucéva până la universitatea din Viena. Mult a lucrat societatea pentru ajutorarea elevi-lor români dela gimnasiul din Sucéva. Li-a format o bibliotecă de 3000 volume, li-a plătit tacele și le-a dat subvențiuni umane. Societatea a ingrigit să se in-mulțescă numărul elevilor români și la institutul peda-gogic din Cernăuți. Societatea are noue filiale prin di-verse orașe ale Bucovinei.

C E E N O U ?

Hymen. *Dl Petru Stanciu*, teolog absolvent de diecesa Lugoșului, s'a logodit cu dșóra Elena Manciu, fiica dlui Alessiu Manciu, protopop in Petromani, comi-tatul Timișorii. — *Dl Alesandru Petrovici*, neguțator in Zam, s'a logodit cu dșóra Ana Raț tot de acolo. — *Dl Pompiliu Simonetti* și dșóra Paraschiva Pop s'au cunu-nat la 15 octombrie in Reș. Ari. — *Dl Augustin Mi-huțiu*, învățator in Alibunar, s'a logodit cu dșóra Eca-tarina Vior in Orșova. — *Dl Nicolae Fedorean*, in-

vătător și contabil la banca «Munténa» din Ofenbaia, s'a cununat cu dșóra Marița Pătean in Cianul-deşert.

Afacerea Pavel. Ministrul de culte a adresat episcopului Mihail Pavel o scrisóre, prin care, pe te-meiul opiniunii dată de primatele Ungariei, i aduce la cunoșcință, că studiând acusele cuprinse in broșura lui Pituc, le-a găsit neintemeiate; observă inse, că in pri-vința limbei liturgice nu este de părerea episcopului. Care va să dîcă: ministrul a dat satisfacție episcopului Pavel, dar așa ca nici șovinismul să nu se prea jig-nescă.

Adunarea Asociațiunii transilvoane, după cum anunțarăm, s'a ținut la Năsăud, in zilele de 22 și 23 octombrie, sub presi-diul vicepreședintelui dr. Ilarion Pușcariu, luând parte dintre membrii comitetului central dnii Zaharie Boiu secretar general, Leontin Simonescu cassar interimal și membrii P. Cosma, I. Papiu, On. Tilea și un numer frumos de membrii mai cu sémă din părțile Năsăudului. Intéiu s'a ținut parastas pentru feri-citul președinte George Barițiu. Vicepreședintele a des-chis apoi adunarea prin o cuvântare, prin care a făcut istoricul Asociațiunii; in numele Năsăudenilor i-a res-puns vicarul dr. Ioan Pop. Apoi s'au cetit raporturile obicinuite și s'a constatat cu durere, că numărul mem-brilor a scăduț in anul trecut cu 140. S'au ales comisiu-nile și s'a incassat aprópe 600 fl. La 2 ore urmă ban-chetul. Séra musica pompierilor și corul plugarilor au făcut serenadă vicepreședintelui. In ziua următoare s'a ținut ședința a doua, in care s'au cetit raporturile co-misiunilor. S'au făcut alegerile, pe care le-am semnalat in nr. trecut. S'a cetit disertațiunea dlui Bașota despre rezultatul invingerilor Românilor asupra Dacilor. Iar lucrarea dlui medic dr. Stoica nu s'a putut ceti, căci — n'a remas timp. In sfêșit s'a decis ca viitoarea adu-nare generală să se țină la Sebesul-săsesc. Séra un bal frumos a încheiat serbările și in ziua următoare óspeții s'au depărtat incântați de primirea ospitală și afabilă ce li s'a făcut din partea năsăudenilor.

O nouă bancă românescă. Frunțașii români din părțile Vêrșetului au hotărît să inființeze acolo un insti-tut de credit și economii. Capitalul social va fi de 100,000 fl., împărțit in 2000 de acții de câte 50 fl. Subscrierile sânt a se trimite la adresa dlui dr. Nico-lae Popovici avocat in Vêrșet, până la 31 decembre. La subscriere este e se plăti câte 5 fl. de fiecare acție și 1 fl. tacsă, iar restul se va plăti in rate de câte 20%.

Calindarul săptămânei.

Duminica a 22-a după Rosali, Ev. 6 dela Luca c. 8, gl. 6, a inv. 1.			
Ziua săpt.	Calindarul vechiu	Căind. nou	Sórele.
Duminică	24 Mart. Areta	5 Emerica	6 52 4 36
Luni	25 Mart. Martian	6 Leonhard	6 54 4 34
Marti	26 Mart. Dimitrie	7 Engelbert	6 55 4 33
Mercuri	27 Mart. Nestor	8 Claudius	6 56 4 31
Joi	28 Mart. Terentie	9 Theodor	6 57 4 29
Vineri	29 Mart. Anastasia	10 Landorf	6 59 4 28
Sâmbătă	30 Păr. Zenovei	11 Martin	6 1 4 27

Avis. Am anunțat in multe rânduri, că — in lipsa de alte fonduri pentru susținerea «Familiei» — abona-mentele sânt a se plăti înainte; cu tóte aceste unii in-sistă intru a ni le respunde in urmă și neregulat. De óră-ce usul acesta prea ne incurcă socotelile și ne cau-sază chiar pagube: rugăm pe toți cei ce vreau să ne spriginescă serios, să binevoiescă a-și achită restanțele, iar pentru viitor să plătescă regulat înainte.

UMOR și SATIRĂ.

Cu limba de mörte.

Gheorghe Nistor rēposase,
Și in urma lui rēmase
Lēna, soțiora sa,
Jelindu-l ca vai de ea!...
Popa Radu îi cetise,
Sfintele-i orânduise,
Și acum cu dulci cuvinte
O mângăia el fierbinte:

— Nu mai plānge draga mea.
Pe bărbatu-teu așa!
Că in urmă-i a lāsāt
Vite, ogóre, lan, suhat, —
Și chiar cu limbă de mörte
O đis de tot să ai parte!...

— Așă-i părinte, așă!
Vai de inimióra mea!
Șciu că toți au așđit
Că așă a hotărīt!

— Dar iarăș a mai lāsāt,
Ca bisericei din sat
Să-i dai doue vaci cu lapte,
Opt godaci și miei vro șapte...

— Asta, părințele, đeu!
Nu am așđit-o teu...

— O mai đis că astă casă
Ție numai el ț-o lasă.

— Așđit-am, așđit,
Că așă o hotărīt!

— Dar o đis mese să faci,
Sâmbătă, pentru săraci...

— Asta părințele, đeu!
Nu am așđit-o eu.

— O mai đis — o đis, așă!
Cumcă după mörtea sa
Poți să te măriți, de-i vra...

— Sfânt gura lui o grăit,
Și cu drept l'am așđit!...

N. A. BOGDAN.

Intr'un biurou de comisionar.

Un țeran intră din eróre intr'un biurou de comisionar și intrébă:

— Ce se vinde aici, dle?

— Capete de măgari, respunse comisionarul, voind să-și bată joc de țeran.

— Așă!... se miră țeranul, atunci cred că faci multă vëndare, căci vęd că nu ți-a remas decât unul singur.

Artileria din Andora.

Republica Andora nu are decât un singur tun. Ar fi voit să aibă mai multe, dar tunurile costă cam mult și s'a mulțumit cu unul singur. Mai bine unul decât nici unul, nu e adevărat?

Fu comandat deci la turnătoria Krupp un frumos tun, cel din urmă model. Intr'o frumoasă dimineță tunul sosi, el putea să arunce proectilele la o distanță de 18 kilometri.

El fu așeqat pe înălțimea cea mai mare in așă chip incāt toți cetățenii să pótă vedé că sânt apęrați.

Apoi voiră ca să facă esperiențe. Se incărcă tunul și in momentul de a se da foc, toți își reamintiră că bomba trebuiá trimésă intr'o parte.

Dar unde?

Teritoriul Republicei nu are decât șase kilometrii de rază.

Deci bomba trebuiá să cadă séu pe pământul Franței séu al Spaniei, lucru imposibil de făcut.

Își propuseră atunci să tragă in aer, dar își reamintiră că bomba trebuiá să recadă inapoi pe pământ, aducēnd astfel locului unde ar fi căđut desastre teribile.

Atunci se decise ca să nu se mai facă nici o incercare.

O vėduvă spunea unui bețiv:

— Trebuie să șcii că de când sânt vėduvă, nu me mai gândesc la măritiș.

— Ai dreptatel respunse bețivul; și eu de când béu, nu mai am sete.

Cunoșce pe tată-sen.

Un elev se presintă la esamen:

Profesorul — Decă tatăl dtale ar imprumutá 1600 de lei, avēnd a plăti in rate de 250 de lei pe an, cât ar mai fi dator, după trei ani?

— O mie de lei.

— Dar bine, tinere, nu cunoști de loc aritmetica.

— Póte... dar cunosc pe tata!

Asta-i dracu!...

Popa — Ei bine cioroiule! ce-mi bați capu ca să scot pe dracul din traista ta! in traistă nu e nimic, nici bani, nici pâne, nimic! nimic!

Țiganul — Apoi sărut mâna parințico? taman hasta-i dracul! că nu-i nimica!... când arr fi ceva, nu vin eu la sfînția ta parrințeleo!

După cartea de bucate.

Mama. (Speriată.) Cum Mario! tu pisezi lingurițele de cafea?

Fata. Așă scrie in cartea de bucate: Trei lingurițe de cafea pisând in piuă...

La tribunal:

— Cine erá de față când acusatul te-a bătut?

— Eram eu, domnule președinte.

Proprietar, redactor respunđător și editor: IOSIF VULCAN.

CU TIPARIUL LUI IOSIF LÁNG & COMP. ORADEA-MARE.

